

FARSKÁ RODINA

TROJMESAČNÍK SPIŠSKONOVESKÝCH KATOLÍKOV

Ročník IV. * Číslo 1 * január - marec 2014

farskarodina@gmail.com

www.fara.sk/snv

Zodpovednosť za dar

TEXT: MARIÁN MAJZEL
SNÍMKA: ILUSTRÁČNÁ

„Vieš, čo by sa stalo, keby Adam a Eva boli Číňania?“ so šibalským pohľadom sa ma nedávno opýtal kamarát. Odpoveď som netušil. „Nevieš? Predsa namiesto jablka by zjedli hada!“ víťazoslávne mi oznámil. S úctou k bratom Číňanom a ľútosťou nad všetkým, čo sa udialo po „konzumácii jablka“ som odvetil: „Škoda.“

Pre neposlušnosť prvých ľudí poslal Boh na zem svojho jediného Syna. Ježišovo poslanie môžeme zhrnúť do tvrdenia: zmieril nás s Bohom. Božia láska k nám je tak nepredstaviteľne štedrá, že ju často nedokážeme prijať. Táto skutočnosť má však aj druhú stranu. Je ňou naša zodpovednosť.

Každý človek potrebuje vykúpenie. Slovo vykúpiť je odvodené od slova „kúpiť.“ Používalo sa najmä v súvislosti s kupovaním otrokovej slobody. Použitie tohto termínu pri Kristovej smrti na kríži dostatočne veľa hovorí. Ak sme „vykúpení,“ potom náš predchádzajúci stav bol otroctvo. Boh „kúpil“ našu slobodu a my už nie sme v otroctve hriechu alebo zákona. Ježiš zaplatil cenu za naše oslobodenie od hriechu a jeho dôsledkov (por. Mt 20,28). Jeho smrť bola výmenou za náš život. Sväté písmo celkom jasne hovorí, že vykúpenie je možné iba „skrze jeho krv,“ čiže jeho smrťou (Kol 1,14).

Náš prirodzený stav bol charakterizovaný vinou: „Nieto rozdielu, lebo všetci zhršili a chýba im Božia sláva“ (Rim 3,23). Kristovo vykúpenie nás oslobodilo od viny. Sme „ospravedľovaní zadarmo

jeho milosťou, skrze vykúpenie v Kristovi Ježišovi“ (Rím 3,24).

Je úžasné, že vykúpením sme získali večný život, odpustenie hriechov, spravodlivosť, prijatie do Božej rodiny, vyslobodenie z otroctva hriechu, pokoj s Bohom a prebývanie Ducha Svätého. Tomu, kto je spasený, je odpustené, je ospravedľovaný, slobodný, prijatý a zmierený s Bohom.

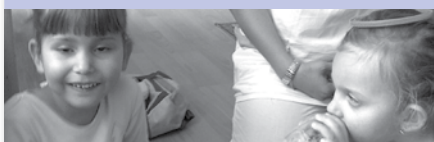
Zodpovednosť kresťanov, Bohom prijatých ľudí, je preto veľká. Keď nás Ježiš zmieril s Bohom, nesieme zodpovednosť za to, aby sme sa zmierili s inými, aby sme odpúšťali, ako On odpustil nám. Neexistuje prijímanie Božej lásky bez toho, aby sme ju neodovzdávali ďalej. V Kristovi sme dostali dar vykúpenia a je iba nás, ako budeme spolupracovať s Božou milosťou pri posväcovaní rodiny, školy, okolia, sveta. ■

SVIATKY NAŠEJ SPÁSY

str. 3

DOM CHARITAS SV. JOZEFA

str. 4-5

HĽADAČKA PRAMEŇA

str. 6-7

Milí čitatelia!

S receptami sa v súčasnosti akoby „roztrhlo vrece.“ Najdeme ich v letádoch hypermarketov, v novinách, časopisoch, kuchárskych knihách, televíznych programoch, rozhlase, na internete. Varia šéfkuchári, kuchári, kvázikuchári, celebrity i obyčajní ľudia.

Recept na langoše znel podivuhodne: Po vykysnutí kvásku pridajte múku, vajce, soľ. Cesto vymieste, vložte do mikroténového vrecúška a uskladnite na minimálne tri hodiny v chladničke. Potom tvarujte langoše a upečte ich v oleji. Logiku malo všetko, okrem slova „chladnička.“ Chlad a kysnutie? Na veľké prekvapenie, cesto v päťstupňovom „teple“ začalo predsa len utešene rásť.

Písmo hovorí: „*Nebeské kráľovstvo sa podobá kvasu, ktorý žena vezme a vmiesi do troch mier múky, až sa všetko prekvasí*“ (Mt 13, 33).

Boh nás pozval byť kvasom pre tento svet. Našou úlohou je ho prekvasiť Božími hodnotami – láskou, pokorou, trpezlivosťou, láskavosťou, miernosťou, odpustením. Tempo tohto procesu je úmerné kvalite kvasu, teda našej autentickejši ako Božích nasledovníkov. Stávať sa „láskou“ – najpresvedčivším dôkazom o tom, že patríme Bohu, ktorý je láska, si vyžaduje veľké úsilie. Znamená to prosiť Stvoriteľa o schopnosť viac milovať, očisťovať sa pokáním od zla a hľadať nové cesty pre šírenie dobra. Vyžaduje si to mať tiež trpezlivosť a pokoru voči tým, ktorí lásku obmedzili na

sebalásku či „modlolásku.“

Prvých Ježišových učeníkov bolo zopár. Ježiš „vsadil“ na tento „kvások“ pri budovaní Božieho kráľovstva na Zemi. Dnes sú to milióny nasledovníkov - tých, ktorí uverili, že živý Boh, Stvoriteľ sveta, poslal na Zem svojho Syna, aby nezahynul nik, kto v neho uverí, ale aby mal večný život.

Pán od nás očakáva, že v každom okamihu a obzvlášť v podmienkach „chladničky“ tohto sveta budeme dobrým kvasom. Pán nám verí a nechá nás bez pomoci.

Požehnané Veľkonočné sviatky Pánovho umučenia a zmŕtvychvstania!

Milí čitatelia!

Redaktori Farskej rodiny pre Vás opäť pripravili nádielku zaujímavých informácií. V prvom tohtoročnom vydaní sa zamýšľame nad Sviatkami spásy, predstavujeme Dom Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi, rozprávame sa s MUDr. Eleonórou Lukáčovou o sociálnom poradenstve i uvažujeme o práci ako Božom dare. V rubrike Rôzne približujeme život seniorov i dojímavý osud siroty. Mladých sme sa opýtali, akú hodnotu má pre nich vzdelanie a v Detskom kútiku pozývame detičky uvedomiť si cenu ich drobnej, ale ochotnej práce v domácnosti.

V mene tvorivého tímu všetkým prajem pekné čítanie a prosím o modlitby i obety za toto dielko.

Viera Kubovčíková
šéfredaktorka

Rok 2014 - Rok Sedembolestnej Panny Márie

Pri príležitosti 450. výročia prvého zázraku na príhovor Sedembolestnej Panny Márie v Šaštíne a 50. výročia potvrdenia Sedembolestnej Panny Márie ako Patrónky Slovenska pápežom Pavlom VI. vyhlásila Konferencia biskupov Slovenska rok 2014 za rok Sedembolestnej Panny Márie. Začal 1. januára 2014 a skončí 31. decembra 2014. Biskupi vo svojom dekrétu vyzývajú, aby sa tento jubilejný rok stal časom obnovenia a prehĺbenia modlitby posvätného ruženca. ■

POZVÁNKY

Pozvánka na púť do Ríma

Ružencové spoločenstvo z Košíc pozýva záujemcov **na púť do Ríma pri príležitosti svätorečenia pápežov Jána Pavla II. a Jána XXIII.** Púť sa uskutoční v dňoch 24. – 28. apríla 2014. Cena: 225,- Eur (doprava, 2x ubytovanie, 2x raňajky, 2x večera, sprievodca). Prihlášky a informácie: 0949 257 523, 0905 479 022. ■

Putovanie s Katoľickou jednotou

Katolícka jednota v Spišskej Novej Vsi Vás pozýva putovať **8. mája 2014 do Šaštína** k Sedembolestnej Panne Márii (patrónke Slovenska i patrónke Katolíckej jednoty) a **v mesiaci september 2014** do maďarského mestečka **Máriapócs** ležiaceho v karpatskej oblasti. V Máriapócsi sa už tri storočia stretávajú Maďari, Rusíni, Rumuni, Slováci, katolíci a k iným cirkvám patriaci veriaci. Toto posvätné miesto v roku 1991 poctil svojou návštevou aj pápež Ján Pavol II. Pre nás, Slovákov je mestečko Máriapócs významné tým, že v roku 2005 tu predstaviteľia európskych pútnických centier na svojom zasadnutí rozhodli o zaradení Mariánskej hory v Levoči medzi dvadsať najväčších mariánskych pútnických miest.

Veronika Kaščáková

Pozvánka na katechézu o Teológii tela

V roku svätorečenia bl. Jána Pavla II. a v roku Sedembolestnej Panny Márie Vás srdečne pozývame na katechézy o ľudskej láske, známe aj pod názvom „Teológia tela.“ Tieto katechézy nám zanechal bl. pápež Ján Pavol II. ako jedno z hlavných posolstiev svojho pontifikátu.

Katechézy sa konajú pravidelne každú tretiu nedelu mesiaca o 16.00 h v priestoroch Rímskokatolíckeho farského úradu v Spišskej Novej Vsi pod vedením vdp. Róberta Neupauera.

Pozvaní sú manželia, snúbenci, mladí ľudia aj všetci tí, ktorí túžia znovuoobjaviť pravdu a krásu o ľudskej láske a spoznať Boží plán s človekom v manželskom, rodinnom i zasvätenom živote.

Srdečne Vás pozývame na najbližšiu katechézu, ktorá sa uskutoční 18. 5. 2014 o 16.00 h.

Marián Majzel

II. májový ples rodín

Spoločenstvo eRko rodiny SPIŠ Vás pozýva na **II. májový ples rodín**, ktorý sa uskutoční dňa 3. mája 2014 v čase od 15.00 h – 24.00 h v reštaurácii Preveza v Spišskej Novej Vsi. Už druhýkrát majú možnosť zabaviť sa celé rodinky aj s deťmi. Bližšie informácie na <http://facebook.com/eRkorodinySpis> alebo na telefónnom čísle: Júlia Novotná 0902 221 295.

Monika Dobrovská

Pozvánka na modlitby za nenarodené deti

„Potrat je najväčším ničiteľom pokoja, pretože je to vojna proti dieťaťu.“ (Matka Tereza)

Modlitby za ešte nenarodené deti sa konajú v Kláštore sv. Alžbety Durínskej na Zimnej ulici v Spišskej Novej Vsi vždy vo štvrtok pred prvým piatkom o 16.45 h. Počas polhodinky sa dospelí aj deti modlia za ešte nenarodené deti, ktoré sú v nebezpečnosti smrti. Vyprosujú milosť lásky a odvahy od nášho nebeského Otca pre ich rodičov, aby darovali život svojim deťom.

Radovan Marcinčin

Sviatky našej spásy

TEXT: MGR. PAVOL GARBIAR • SNÍMKA: DAGMAR POPREŇÁKOVÁ

Kristus, slnko nášho bytia.

Túžby a želania človeka často smerujú k plnosti života. Túžime pochádzať zo šťastnej rodiny, mať úspech, chceme byť zdraví, milovať a byť milovaní – to všetko je pre človeka najväčším životným šťastím. Šťastie nezriedka zakalí existencia smrti. Človek často uvažuje, aký zmysel má všetko ľudské namáhanie, keď v okamihu smrti musí všetko opustiť. Druhý vatikánsky koncil v konštitúcii *Gaudium et spes* (Radosť a nádej) hovorí: *Záhada údely človeka vyvrcholí pred tvárou smrti. Človeka netrápia len bolesti a postupný telesný úpadok, ale ešte väčší strach pred definitívnym zánikom. Zárodok nesmrteľnosti, ktorý nosí v sebe a ktorý sa nedá zredukovať len na hmotu, sa vzpiera proti smrti. No Boh povolal a volá človeka, aby k nemu prilipol celou svojou bytostou vo večnom spoločenstve neporušiteľného Božieho života. Toto víťazstvo dosiahol Kristus svojím zmŕtvychvstaním oslobodiac človeka od smrti svojou vlastnou smrťou.*

Pravý význam má iba to, čo prekonáva smrť a trvá navždy. V tom spočíva aj skutočné šťastie človeka. Cestu k nemu naznačuje posolstvo veľkonočných sviatkov: **Kristus premohol smrť svojím zmŕtvychvstaním!** Toto posolstvo dáva človeku pevnú istotu, že má u Boha dobrú budúcnosť. Boh sa v Kristovi postavil na stranu ľudí a otvoril im perspektívu krásnej budúcnosti so vzkrieseným Božím Synom. Veriaci človek teda očakáva, že posledné slovo pri umieraní má Boh a nie smrť. A tak viera vo vzkriesenie patrí k podstate kresťanskej viery.

Istá novinárka sa podujala urobiť anketu na tému: „Čo pre vás znamená Veľ-

ká noc?“ Náhodne vybraní ľudia na ulici dávali rozličné odpovede: „Niekoľko voľných dní... nákupy... šibačka... stres... veľké upratovanie... dovolenka... trápne sviatky.“ Odpovede spomínajú novinárku neuspokojili. Už sa chcela vzdať, keď zbadala malé dievčatko vychádzajúce s kyticou z kvetinarstva. Spýtala sa teda aj jej: „Čo pre teba znamená Veľká noc?“ Dievčatko po chvíľke rozmýšľania povedalo: „Veľká noc pre mňa znamená toľko ako nový život. Ježiš Kristus zomrel za nás na kríži a na Veľkú noc vstal z mŕtvych. Tým nám povedal, že aj my raz vstaneme z mŕtvych a budeme mať nový život. Na Veľkú noc máme myslieť aj na to, že smrťou sa všetko nekončí.“ Novinárku zarazila zrelá odpoveď dieťaťa. Pokračovala: „Povedala ti to azda tvoja mamička?“ Dievčatko prikývalo: „Áno, povedala mi to ona krátko predtým, ako minulý rok, práve na Veľkú noc zomrela.“ Dieťa chvíľu zápasilo so slzami a pokračovalo: „Teraz jej idem na hrob odniesť kvietky, ale ja viem, že je stále v mojej blízkosti! Žije ďalej, aj keď zomrela.“ Novinárka ešte dlho premýšľala o týchto slovách. Zreteľne cítila, že toto dieťa najlepšie pochopilo zmysel veľkonočných sviatkov.

Ako chápeme posolstvo Veľkej noci my? Ak nám to azda doteraz unikalo, máme novú šancu radostnú zvesť prijať a pevne v sebe zakotviť. Len viera v zmŕtvychvstanie dá totiž zmysel našej každodennej námahe. Jedine v jej svetle pochopíme, čo je pomíňajúce a čo večné, čo bezvýznamné a čo dôležité. A tak sa **veľkonočné posolstvo pre nás stane cestou ku skutočnej plnosti života – k večnému životu s Bohom.**

PRÍBEH

V brušku tehotnej ženy boli raz tri embryá... Jedno z nich bol malý veriaci, druhé malý pochybovač a ďalšie bolo malý skeptik.

Malý pochybovač sa pýta: „Veríte v život po pôrode?“

Malý veriaci: „Áno, je jasné, že existuje. Náš život je (predurčený) len na to, aby sme rástli, aby sme sa pripravili na život po pôrode, aby sme boli pritom dosť silní pre to, čo nás čaká.“

Malý skeptik: „Hlúposť, to predsa neexistuje. Ako by vôbec mal vyzerat život po pôrode?“

Malý veriaci: „Ani ja to neviem presne. Ale určite tam bude oveľa jasnejšie ako tu. A možno tam budeme aj behať a jesť ústami.“

Malý skeptik: „To je nezmysel! Behať, to sa predsa nedá. A jesť ústami, aká smiešna predstava! Existuje predsa pupočná šnúra, ktorá nás živí. Okrem toho je nemožné, aby bol život po pôrode, pretože pupočná šnúra je už teraz príliš krátka.“

Malý veriaci: „Ale áno, určite je to možné. Bude to akurát všetko trochu inak.“

Malý skeptik: „Ešte sa nikto nikdy nevrátil späť spoza pôrodu. Pôrodom sa život končí. A život je jedno trápenie a je temný.“

Malý veriaci: „Aj keď presne neviem, ako bude vyzerat život po pôrode, v každom prípade budeme potom vidieť mamu. Ona sa o nás postará.“

Malý skeptik: „Mama?!? Ty veríš v nejakú mamu? A kdeže je?“

Malý veriaci: „Všade okolo nás. Sme a žijeme v nej a skrze ňu. Bez nej vôbec nemôžeme existovať.“

Malý skeptik: „Hlúposť! Nič z nejakej mamy som ešte nevidel, takže nemôže existovať.“

Malý veriaci: „Niekedy, keď sme úplne ticho, započujeme ako spieva. Alebo cítime, keď hladká náš svet. V každom prípade verím, že náš vlastný život začne až potom!“
(Podľa časopisu YOU, 3/2002)

Dojímavý príbeh o našom čakaní na večnosť... Ježiš je ten, kto prišiel na túto Zem, aby nám povedal, čo nás čaká po smrti. On to vie. Prajem nám všetkým, aby nás v tomto pozemskom živote spravádzala pevná nádej a viera vo vzkriesenie tela i vo večný život. Nech s istotou opakujeme poslednú vetu z príbehu: „V každom prípade veríme, že náš vlastný život začne až potom!“ Môžeme mať veľa túžob. Všetky nech sú ale podriadené tej najdôležitejšej – túžbe po novom živote s Kristom. Žime tak, aby sme boli hodní jej naplnenia. ■

Dom Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi

TEXT SPRACOVALA: LUCIA SMOLEJOVÁ • SNÍMKY: ARCHÍV DCHSJ

Nejeden manželský pár rieši zložitú životnú situáciu - narodilo sa nám dieťa s mentálnym telesným alebo viacnásobným postihnutím. Ako sa zmení náš život? Budeme sa vedieť o naše dieťaťko adekvátne postarať? Pomôže nám niekto?

V tejto situácii pomáha deťom aj rodičom **Dom Charitas sv. Jozefa v Spišskej Novej Vsi**. Nájde ho na sídlisku Mier, Wolke-rova 41 v SNV. Bol zriadený Spišskou ka-tolíckou charitou v roku 1992. Súčasným riaditeľom je Mgr. Jozef Hreus. Okrem starostlivosti o klientov so spomínaným postihnutím sa v Zariadení núdzového bývania, ktoré je súčasťou DCHSJ zame-riava na pomoc ženám a matkám v núdzi, ktoré sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii a nachádzajú sa v sociálnej a hmotnej núdzi. DCHSJ ponúka dôchodcom z blízkeho okolia možnosť denne odoberať čerstvé obedy. V zimných mesiacoch sa v DCHSJ varí polievka pre bezdomovcov.

Služby, ktoré ponúka Dom Charitas sv. Jozefa môžeme rozdeliť do troch oblastí:

1. Komplexná výchovno-vzdelávacia, zdravotná a sociálna starostlivosť pre deti a mládež s mentálnym a kombinovaným postihnutím:

Služby sú poskytované klientom v troch formách pobytu: dennej (od 7.00 h do 16.00 h), týždennej (od pondelka do piatku s nástupom v nedeľu), celoročnej.

Klienti - prijímatelia sociálnych služieb – momentálne vo veku od 3 do 18 rokov, bývajú v internátnej časti zariadenia.

Pre každého prijímateľa sociálnych služieb je v zmysle Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách raz ročne vypracovaný individuálny plán v oblastiach: ošetrovateľsko-opatrovateľská, sociálno-rehabilitačná, terapeuticko-pracovná, záujmovo-výchovná a duchovná.

V skupinách je maximálne päť detí, ktoré sa počas dňa venujú aktivitám v herniach.

V Dome Charitas nájde tvorivú dielňu, v ktorej deti a mladí ľudia pracujú s rôznymi prírodnými materiálmi (hlina, textil, papier). Klienti si tu precvičujú aj základné pracovné zručnosti a sebaobslužné činnosti: žehlenie, skladanie papierových obrúskov, stolovanie, obúvanie.

Dopoludnia deti navštevujú Špeciálnu základnú a Praktickú školu sv. Maximiliána M. Kolbeho v Spišskej Novej Vsi, ktorá je vzdelávacou inštitúciou.

Popoludnie je venované voľnočasovým aktivitám, relaxácii a pobytom vonku.

Rozvinutá je spolupráca so špeciálnymi pedagógmi, psychológmi a odbornými lekármi.

Raz v roku je pre väčšinu detí zorganizovaný týždenný pobyt v rekreačných zariadeniach Slovenska.

2. Zariadenie núdzového bývania sa zameriava na pomoc matkám a ich deťom,

Hráme sa

ktoré sa ocitli v nepriaznivej životnej situácii a nachádzajú sa v sociálnej a hmotnej núdzi.

Momentálne poskytuje Dom Charitas ubytovanie siedmym mamičkám s jedným dieťaťom (ubytovanie je poskytované aj viacdetným mamičkám). Toto zariadenie od januára 2014 prijíma už len týrané matky.

Sociálne pracovníčky a psychologička pomáhajú klientkam zvládnuť ich neľahké životné obdobie.

Sociálne poradenstvo a pomoc sú zamerané na:

- prehĺbenie sociálnych kompetencií a zručností,
- získanie zručností potrebných pri vedení domácnosti,
- osvojenie si vedomostí týkajúcich sa finančnej gramotnosti,
- hľadanie si práce
- hľadanie východísk smerujúcich k zabezpečeniu budúcnosti.

Mamičky s deťmi môžu využiť aj duchovnú pomoc a podporu, ktorú im poskytuje duchovný správca Spišskej katolíckej charity

3. Dom Charitas sv. Jozefa ponúka dôchodcom z blízkeho okolia možnosť denne odoberať čerstvé obedy. Pripravuje sa tu racionálna strava pre starých a sociálne odkázaných ľudí z mesta Spišská Nová Ves. V zimných mesiacoch sa varí i polievka pre bezdomovcov.

Podľa slov pána riaditeľa sú tu deti šťastné a cítia sa tu doma. Keď potrebujú zdravotnú starostlivosť v nemocničnom zariadení, ich odchod nie je ľahký. Ťažšie tam spolupracujú, lebo toto prostredie vnímajú ako veľmi cudzie, sú znepokojené. V Dome Charitas sa tešia na rôzne aktivity a celkovú útulnosť známeho prostredia. Je dôležité, aby každý deň bol využitý naplno.

Na plese

Učíme sa zručnosti

Učíme sa tkat'

Poslanie Domu Charitas sv. Jozefa:

- poznať, rešpektovať a naplňovať potreby klientov s mentálnym a kombinovaným postihnutím,
- podporovať a zabezpečovať špeciálne vzdelanie,
- podporovať samostatnosť klienta a znižovať jeho závislosť na iných osobách,
- podporovať čo najužší kontakt klienta s rodinou,
- zabezpečovať sociálnu inklúziu klienta,
- odbornosť vychádzajúca z kresťanskej akceptácie a lásky,
- dôstojnosť a kvalita životných podmienok.

Pani Mgr. Mária Ondrušová, sociálna pracovníčka Domu Charitas sv. Jozefa, tu pracuje už deväť rokov. Práca ju veľmi naplňuje. Hovorí: „Deti si zaslúžia dôstojný život.“ Najkrajšie momenty prežíva, keď vidí radosť detí pri hre či práci a radosť v ich očiach, ak sa im niečo vydarí, napríklad v textilnej dielni. Z prostriedkov projektu je tu zakúpený tkáčsky stav, ktorý deti využívajú a učia sa manuálnej zručnosti. „Ich radosť je aj naša radosť. Radosť detí svedčí o tom, že sú spokojné a šťastné a vtedy sme aj my spokojní,“ hovorí Mgr. Ondrušová. Tu majú deti dôstojný život. Silu do takejto náročnej práce čerpá pani Ondrušová v modlitbe, ale aj v prírode a rodinnom živote. ■

Naša babuša

TEXT: ANNA MAŠTALSKÁ

Tento skutočný životný príbeh sa odohral v Spišskom Podhradí, nevelkom mestečku pod Spišským hradom.

Žilo tu malé dievčatko Mária, narodené 13. júla 1870. Bola to moja babka. Jej mamka sa vydávala veľmi mladá. Mala iba dvanásť rokov. Takmer ešte dieťa. V tom čase to nebývalo zvláštnosťou. Múdry kňaz, ktorý ich mal sobášiť, jej otcovsky radil: „Ach, dieťa moje, nevydávaj sa ešte, lebo skoro zomrieš.“ Zrejme dobre vedel, aké ťažké povinnosti ju v manželstve čakajú. Nevedno za akých okolností sa dievčatko predsa len vydalo.

Každým rokom pribudlo do rodiny dieťa. Vyčerpaný organizmus to nezvládol a mladé dievča zavrelo oči navždy.

Po smrti mladej matky začala krížová cesta pre päť drobných sirôt. Ujala sa ich babka, ktorá sa o nich starala ako vládala. Bieda bola veľká - nebolo z čoho žiť. Nebohá mamička vraj každú noc dlhú dobu „navštevovala“ svoje deti.

Otec pracoval ako bača, zdriavoval sa po celé dni pri ovciach na salaši a jeho deti ho nezaujímali. V tejto biede nebolo iného východiska len hľadať pomoc u dobrých ľudí. Najstaršie deti - šesťročný Pavol a päťročná Mária - museli odísť z domu do služby k cudzím ľuďom medzi prvými.

Moja babička - naša babuša Mária - ako sme ju volali, začala svoju životnú cestu v malej dedinke v Hodkovciach ako pomocnica v domácnosti. Zvykať na nové prostredie a cudzích ľudí bolo veľmi ťažké. Vykonávala drobné práce, ktoré jej pani domu prideliла. Za odmenu dostala stravu a ubytovanie. Pani bola

k nej dobrá, ale nikdy si ju neprítúlila. Dievčatku to veľmi chýbalo a koľkokrát sa zadívala na hrad, vždy učupená v kútiku, horko zaplakala márnou túžbou vrátiť sa domov. Domov - sladká predstava - už pre ňu neexistoval. Jej babka sa utrápená pominula a ľahko-vážny otec si založil novú rodinu, v ktorej jeho deti z prvého manželstva nemali miesto. Keď dievčatko podrástlo, pani ju poverovala ťažšími prácami. Pomáhala pri praní bielizne. V minulých rokoch sa pralo ručne v drevenom koryte. Neboli žiadne práčky. Plákal sa v potoku. V krutých mrazoch chodievala Mária plákať na zamrznutý potok, v ktorom bola do ľadu vysekaná diera. V takej zime v rukách mrzla mokrá bielizeň a detské rúčky merveli od ľadovej vody.

Inokedy zase chodilo dievčatko predávať lanový olej. Lan sa vo veľkom pestoval na poli a zo semiačok sa na veľkých drevených strojoch lisoval za studena zlatožltý, chutný lanový olej. Predávali ho olejárky hlavne v čase pôstu, v adventnej dobe, keď sa nemastili jedlá bravčovou masťou, ale týmto prírodným rastlinným olejom. Zavčas rána, skoro ešte za šera, vypravila pani dievčatko predávať olej do susedných dedín. Najbližšie z Hodkoviec to bolo do Studenca. Chodila z domu do domu a pokrikovala: „Nekúpite oleja, nekúpite oleja!“ Sirôtke sa darilo a s Božou pomocou všetko predala.

Život sirôt v žiadnej dobe nie je ľahký. V minulosti bol obzvlášť ťažký. Verím len, že dobrý Pán Boh našu babušu za všetko jej utrpenie už bohato odmenil. ■

Hľadačka prameňa

TEXT SPRACOVALA: VIERA KUBOVČÍKOVÁ • SNÍMKA: BRANISLAV HANUS

Pochádza z Martina. Na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach vyštudovala medicínu. Do Spišskej Novej Vsi prišla v roku 1999, aby svoje talenty ponúkla Spišskej katolíckej charite. MUDr. Eleonóra Lukáčová poodhalí pre čitateľov Farskej rodiny krásu i úskalia života a práce sociálnej poradkyne.

1. Ako sa vyvíjala Vaša životná cesta po skončení vysokej školy?

Po skončení vysokej školy som sa rozhodla odísť do „milovaných zemí českých,“ kde som žila a pracovala ako lekárka osemnásť rokov. V Poděbradoch, päť kilometrov od rodiska sv. Vojtěcha, som prežila svoju konverziu. Naplno som začala žiť v lone českej katolíckej cirkvi aj napriek totalitnému režimu a všetkému, čo bolo s tým spojené. Návrat na Slovensko som vôbec neplánovala. Ako sa však hovorí, „odriekaného chleba najväčší kus,“ po osemnástich rokoch nadišiel čas, keď bolo potrebné postarať sa o môjho otca. Bol už v pokročilom veku a žil v Bratislave úplne sám. Rozhodla som sa doopatrovať ho a potom sa vrátiť naspäť do Českej republiky. Počas pobytu v Bratislave som začala pracovať ako lekárka – dobrovoľníčka v komunite Sestier Matky Terezy. Odtiaľ bolo už len „na skok“ k mojej misii na Spiši – rodisku môjho otca. Som Čechoslováčka alebo taká trochu „nepodarená“ Slovenka a Európanka, ktorá má preferovaných krajín na mape svojho srdca trochu viac...

2. Svoj profesionálny život ste v poslednej dobe zasvätili sociálnemu poradenstvu. Čo je náplňou tejto práce?

Sociálne poradenstvo je druhom sociálnej služby. Je to odborná činnosť zameraná na pomoc fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii. Nepriaznivá sociálna situácia predstavuje „ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy, a to

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo

MUDr. Eleonóra Lukáčová

„SOM PRAKTICKY OD POČATIA REBELKA, KTORÁ RADA PLÁVA PROTI PRÚDU. JE TO TOTIŽ SPÔSOB, AKO SA DOSTAŤ K PRAMEŇU...“

- z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

Cieľovou skupinou, ktorej sa venujem, sú predovšetkým občania s nepriaznivým zdravotným stavom a ťažkým zdravotným postihnutím. Problematika, ktorú pomáhajú im a ich rodinám riešiť je pomerne široká – od určenia otcovstva, cez výživné na maloleté deti, dysfunkčnosť rodín v dôsledku vážnych manželských nezhôd zapríčinených závislosťou na alkohole, gamblingu, či inými závislosťami. Riešim aj problémy spôsobené poruchami osobnosti a inými závažnými psychopatiami. Poskytujem aj poradenstvo obeť domáceho násillia.

Nakoľko sociálna diagnostika je komplexným procesom zahrňujúcim celého človeka, naširoko sa tu otvára priestor pre spoluprácu s odborníkmi – lekármi špecialistami, klinickými psychológmi a psychiatrami, pedagógmi. Spolupracujem aj s právnikmi, políciou a súdmi.

3. Pomáhate riešiť vážne životné problémy, ktoré sú následkom násillia a týrania.

nia. Ako sa pozeráte na príčiny vzniku týchto sociálnych fenoménov?

Rôzne, niekedy aj drastické podoby násillia patrili v rôznych spoločnostiach k životu ľudí žijúcich v blízkych vzťahoch asi od nepamäti. Začalo to Kainom a Ábelom...

Až do 60-tych rokov minulého storočia svet veril, že surové bitie a týranie sú zriedkavé a extrémne javy, vyskytujúce sa len v zjavne problematických rodinách.

Až na prelome 60. a 70. rokov dochádza ku zmene tradičného tabu, a to pod vplyvom zmeny spoločenskej klímy. Násillie sa vyskytuje vo všetkých spoločenských vrstvách, aj keď býva častejšie v rodinách s nižšou socio-ekonomickou úrovňou. Významný nárast násillia nastal po roku 1989, kedy sociálne zmeny boli realizované tzv. terapiou šokom a skokom, a to tak v sociálnej ako aj v ekonomickej oblasti. Tieto zmeny priniesli celý rad sociálnych fenoménov – nezamestnanosť, rast cien, obmedzenie sociálnych istôt. Spoločnosť sa rozvrstvila, narástol a ďalej rastie počet ľudí žijúcich na hranici chudoby. Je tu teda otázka stresu, ktorý aktuálne pôsobí na rodinu a v rodine.

Vo svojej praxi som sa pravidelne stretávala s problematikou tzv. mnohoproblémových rodín, v ktorých sa kumulujú dôsledky rôznych osobných a sociálnych znevýhodnení ako osobnostné anomálie, duševné ochorenia, závislosti na návykových látkach, už spomenutá nezamestnanosť a chudoba.

Ľudská agresivita je veľmi širokou problematikou a vyžadovala by si samostatný príspevok.

Rodičia týraných a zneužívaných detí často sami zažili týranie a zneužívanie v priebehu svojho detstva. Majú nízku frustračnú toleranciu a prejavujú tendencie agresívne reagovať nielen na dieťa, ale aj na dospelého partnera, s ktorým žijú.

Samozrejme, že neprospeje ani krajne negatívny vplyv masmédií.

4. Týranie a násillie sa, žiaľ, vyskytuje i v katolíckych rodinách...

Vo svojej praxi sa bežne stretávam s týraním v katolíckych rodinách. Príčin je opäť viacero. Na Slovensku je to viac ako častá nadmerná konzumácia alkoholu spojená s poruchami správania, a teda aj agresivitou. Mnohé ženy a s nimi aj ich deti nielen celé roky, ale aj celé desaťročia „riešia“ tento problém neefektívne. Vzniká u nich syndróm tzv. spoluzávislosti, ktorým bludný kruh závislosti, hoci nechtiac, efektívne podporujú. Majú tendencie často veľmi dlho poskytovať svojim tyranom „odmenu“ za ich závislosť v podobe „full-servisu.“ Všetko to robia v mene kresťanskej lásky... To je pomýlený prístup! V prípade závislosti som zástankyňou radikálnych terapeutických prístupov.

Svoj podiel na psychickom a fyzickom násilí však majú aj rôzne závažné a veľmi závažné duševné ochorenia, poruchy osobnosti. Patrí k nim i žiarlivecká paranoia, ktorá nemusí byť vždy spojená so závislosťou na alkohole. Ženy, ktorých manželia trpia touto poruchou, prežívajú doslova „peklo.“ Práve teraz dokončujem písanie knihy, ktorá je autentickým svedectvom, týkajúcim sa aj tohto problému. Katolícke ženy musia vedieť, že pri veľmi závažných psychických poruchách je niekedy jediným riešením hlbokkej manželskej krízy manželská odluka.

5. Ako sa má správať obeť týrania? Kde má hľadať pomoc?

V prípade domáceho násillia je prvým nevyhnutným krokom uvedomiť si fakt, že „takto to už ďalej nemôže ísť,“ a to či už v partnerskom, manželskom alebo akomkoľvek inom vzťahu. Odmietnuť rolu obeť a vyhľadať odbornú pomoc je prvý dôležitý krok. Nie každá obeť je ho však schopná urobiť. Vtedy je veľmi dôležité, aby blízki, či priatelia podali pomocnú ruku. Sú inštitúcie, ktoré sa venujú iba tejto špecifickej službe. Na internete sú pod heslom „domáce násillie“ prístupné mnohé dôležité informácie. Spišská katolícka charita má zariadenie núdzového bývania, v ktorom je poskytovaná ambulantná aj pobytová služba obetiam domáceho násillia. Existujú tiež bezplatné telefonické linky - Pomoc obetiam domáceho násillia - telefónne číslo je 0850 111 321.

6. Je agresívne správanie „dedičné“?

Teória agresivity hovorí aj o tom, že agresia je vzorcom správania. Sem patrí útočnosť, násillnosť, deštrukcia. Avšak správanie je niečo, čomu sa učíme! Ak sa niektorý z rodičov správa agresívne, je vysoká pravdepodobnosť, že dieťa bude tieto vzorce nielen opakovať, ale ako špongia ich priamo do seba nasaje. Dobrou správou však je, že vzorce správania môžeme meniť, aj keď je to drina.

7. Poznať osudy ľudí, ktorým chcete pomôcť si vyžaduje silnú psychickú odolnosť. V niektorých prípadoch môžete byť v ohrození aj Vy.

Pred viacerými rokmi som pomáhala žene, s ktorou som sa mohla takmer výlučne stretávať len v jej práci - v hoteli. Manžel sa jej vyhrožoval, že pozabíja všetkých, ktorí klientke pomáhajú. Na zozname potenciálnych obetí som sa tak ocitla aj ja. Tento násillník si našiel moje meno v telefónnom zozname svojej manželky. I preto smerujeme klientky ku zmene stratégií v komunikácii s takýmito mužmi, aby neohrozovali zbytočne seba a aj nás. Ako poradkyňa mám právo za týchto okolností zostať v utajení či anonymite. Nie je to jednoduché v prípa-

de pozície svedka v trestno-právnych konaniach, do ktorých sa dostávam. Existuje však možnosť byť na požiadanie so súhlasom sudcu vypočutá ako svedok i mimo súdneho pojednávania.

8. Čo Vám uľahčuje žiť sa do postavenia človeka, ktorému chcete pomôcť?

Viac ako veľkou výhodou v službe sociálneho poradcu je moja vlastná životná cesta. Na nej som sa, vďaka „spojencom“, prebojovala z pozície teenagerky a neskôr mladej ženy - obeť, do pozície ženy, ktorá v utrpení získala kapitál pre službu tým, ktorí stoja pred týmto krajne závažným problémom a sú odhodlaní ho riešiť.

9. Venujete sa ľuďom v núdzi - týraným ženám, matkám, budúcim mamičkám, ktoré sú vo veľmi ťažkej situácii. Čo Vám táto práca dáva a čo berie?

Táto služba bola doposiaľ niečím, čo ma hlboko vnútorne naplňalo. Brala som ju ako svoju misiu a cítila som sa v nej ako „delfín v Atlantiku.“ Moje medicínske vzdelanie bolo v tejto službe akýmsi kreditom navyše. Nevýhodou tejto práce je jej veľmi nízke finančné ohodnotenie. Je to frustrujúce. Nie preto, že by som neverila, že môj Boh, ktorému patria Kanárske ostrovy aj Seychely, sa o mňa nepostará. Ale ak sa ako lekárka - rok pred odchodom do dôchodku - dostanem do situácie, kedy mám problém si zo svojho platu uhradiť nevyhnutné zubné ošetrovanie, je to z určitého zorného uhlu dehonestujúce. Moje kolegyně v Čechách majú na mojej pracovnej pozícii v priemere o 7 000,- českých korun vyšší plat...

10. Roky pracujete pre Spišskú katolícku charitu. Ako vnímate túto inštitúciu a jej význam pre spoločnosť?

Charita vo všeobecnosti je inštitúciou, bez ktorej sa nezaobíde žiadna demokratická spoločnosť. Sociálna práca ako vedný odbor existuje približne sto rokov, ale charita - diakonia je tu už viac ako dvetisíc rokov. Čerpá z kresťanskej etiky vrátane judaizmu. Sociálna služba je službou lásky. Pokiaľ sa týka Spišskej katolíckej charity ako takej, potom videné z môjho pohľadu: charitatívne dielo, ktoré bolo doposiaľ za cca 24 rokov zrealizované, má pre spoločnosť a nielen tento región nepochybne svoj mimoriadny význam. To jednoducho nie je možné nevidieť! Na strane druhej - osobne nemôžem nevnímať potrebu istých nevyhnutných zmien.

11. Akým spôsobom sa staráte o svoju psychohygienu?

Bez starostlivosti o psychické zdravie to v tejto pomáhajúcej profesii nejde. Vynikajúcim preventívnym prostriedkom v obrane pred syndrómom vyhorenia je spirituali-

ta, ktorú žijem. Mám priateľov, na ktorých sa môžem spoľahnúť. Život ma obdaroval láskou k umeniu. Bez hudby a kvalitného filmového umenia by bol môj život nenaplnený. Súčasťou mojej „love story“ sú aj moji „anjeli morí a oceánov,“ teda delfíny. K nim patrí plávanie. Stačí sa ponoriť pod hladinu a v tom okamihu takmer všetko, čo je nadňou, pre mňa na pár hodín stráca svoju dôležitosť... je to dokonalý relax.

12. Ste veriacia žena. Aká bola Vaša cesta k viere v Boha?

To je dlhý príbeh... Napriek všetkým svojim „tieňom“ som bola od svojich siedmich rokov vášnivou hľadačkou pravdy. Postarala sa o to moja super nevlastná mama, ktorej výchovná lekcia na moje asi jediné zaklamanie, na ktoré sa pamätám, bola taká účinná, že viacej som klamať nepotrebovala. Keď sa k tomuto hľadaniu pridalo pátranie „po láske, ktorá by išla až za hrob,“ stalo sa, že táto Láska si ma našla sama a radikálne zmenila môj život. Osemnásť rokov pôsobenia „v zemiach českých“ bolo len potvrdením reality, že „pravda a láska zvíťazí.“

13. Aké sú Vaše životné plány?

Môj najaktuálnejší životný plán je dokončiť jednu z rodinných výziev a následne objaviť Boží projekt pre môj život na najbližšie životné obdobie.

Dlhé roky ma fascinuje delfínmi asistovaná terapia a všetko, čo k delfinom patrí. Zažiť s nimi stretnutie „face to face“ (z tváre do tváre) bol sen, ktorý som snívala štyridsať rokov. V septembri 2009 sa táto túžba stala realitou a významným spôsobom ovplyvnila a naďalej ovplyvňuje môj život.

Aktuálne sa zaujímam aj o termoterapiu, a to najmä v súvislosti s diagnózou myalgickej encephalomyelitídy - chronického únavového syndrómu či fibromyalgie. Ide o ochorenie, ktoré bolo uznané ako samostatný syndróm len v auguste 1992 a to na druhom svetovom kongrese v Kodani. Jeho stredne ťažké a ťažké formy majú významné psychosociálne dôsledky.

14. Aké je Vaše životné krédo?

Ako žena s dvojitým štátnym občianstvom mám právo na dve životné kréda...

To prvé som si prepožičala od výnimočného českého kňaza a profesora sociológie, P. Tomáša Halíka a znie: „Každý si musí nájsť svoju cestu v živote, v myslení, ve víře i v církvi. Ostatně ani učitel nemůže dát člověku víc než umocnit jeho odvahu k vlastnímu hledání.“

K tomu druhému krédu: môžem prezradiť len to, že je to jeden z citátov Thomasa Mertona - trapistu, amerického katolíckeho spisovateľa a mystika. Je to tajomstvo, ktoré patrí výlučne mne osobne. ■

Novinky zo ZŠ sv. Cyrila a Metoda v SNV – rok 2013

TEXT: MONIKA DOBROVSKÁ • FOTO: MONIKA DOBROVSKÁ

Projekt Comenius v ZŠ sv. Cyrila a Metoda v Spišskej Novej Vsi úspešne rozbehnutý

Naša škola sa v minulom roku úspešne zapojila do projektu Comenius. Je to multilaterálny projekt, ktorý sa nesie v duchu varenia. Naša téma je veľmi zaujímavá: „Let's cook together“ - „Varme spolu.“ V priebehu dvoch rokov, v ktorých bude projekt trvať, si naši žiaci rozšíria poznatky o rôznych kultúrach, tradičných jedlách a osvoja si zdravé stravovacie návyky. Popri tom si tiež upevnia vedomosti z geografie a hlavne z anglického jazyka. Do projektu sú okrem nás zapojené školy z Turecka, Poľska, Talianska a Bulharska.

V dňoch 23. – 27. 10. 2013 navštívili riaditeľ školy Mgr. Ján Orinin, učiteľka anglického jazyka Mgr. Erika Brajerová a koordinátorka projektu Mgr. Klaudia Buzová Ankaru, hlavné mesto Turecka. Bolo to úvodné stretnutie piatich štátov. Získali na ňom základné informácie o ďalších aktivitách v rámci projektu.

Návšteva Domova dôchodcov

Dňa 22. 10. 2013, pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, žiaci spolu s učiteľmi našej školy pripravili program pre obyvateľov Domova dôchodcov. Starkých potešili svojimi piesňami, hudbou a slovom. Spoločne si zaspievali pár ľudových piesní. Deti priniesli starkým radosť a vyčarili úsmev na tvári.

Vystúpenie v Domove dôchodcov

Október – mesiac ruženca a misií

Počas októbra 2013 sa každý pondelok ráno na chodbe pri kaplnke konali tematicky zamerané ružencové pobožnosti. Okrem modlitby bola pre žiakov pripravená aj aktivita spojená s témou ruženca.

V utorok 22. 10. 2013 mohli žiaci IX. A a VIII. B aspoň na chvíľku zažiť pravú africkú kultúru. Zúčastnili sa rozprávania o Keni s pani učiteľkou Mgr. Máriou Čujovou, ktorá tam v lete tri mesiace pôsobila ako dobrovoľníčka. Žiaci spoznali projekt i africké deti, s ktorými pani učiteľka trávila svoj čas. Dozvedeli sa, že africké deti sú veľmi kamarátske, pozdravujú nás a ďakujú za Dobrú novinu,

do ktorej sa cez vianočné sviatky svojim koledovaním zapájajú aj slovenské deti. Vďaka ich snahe môžu deti v Afrike slušnejšie bývať, jesť či obliekať sa.

Deň jablka

Všetci vieme, že jablčko výborne chutí, je zdravé a má blahodarný účinok na náš metabolizmus. Šťavnatý kúsok jablka zásobí telo energiou, uhasí smäd vďaka obsahu ovocných kyselín a dobre zasýti. Práve z tohto dôvodu sa aj minulý rok žiaci našej školy rozhodli zapojiť do akcie pod názvom Deň jablka. Žiaci 1. stupňa počas celého týždňa vytvárali „najoriginálnejšie jablčko“ pomocou rozličných výtvarných techník a žiaci 2. stupňa mali zdravé jablčkové desiaty.

Tajomstvo Vianoc

TEXT: MONIKA DOBROVSKÁ • FOTO: PETER DOBROVSKÝ

Dňa 16. 12. 2013 sa v kine Mier pod názvom Tajomstvo Vianoc konala vianočná akadémia ZŠ sv. Cyrila a Metoda v Spišskej Novej Vsi určená pre rodičov, žiakov i širokú verejnosť.

Prítomným divákovi účinkujúci predviedli tradičné slovenské zvyky a obyčaje z obdobia adventu i Vianoc. V programe nechýbali koledy, ľudové i moderné tance, vianočná abeceda,

pásmo o medovníkoch v anglickom jazyku, hudba a tradičný betlehem. Aj takouto aktivitou mohli naši žiaci prispieť k hodnotnejšiemu prežitiu vianočných sviatkov.

S akadémiou bola spojená aj Vianočná tržnica, v ktorej žiaci ponúkali vlastné výrobky. Výťažok z nej pomohol prežiť krajšie Vianoce rodinám nášho mesta, ktoré sú v hmotnej núdzi. ■

« Na akadémii

ZŠ sv. Cyrila a Metoda v roku 2014

Projekt Zelená škola

V rámci decembrového stretnutia rodičovského spoločenstva ZŠ sv. Cyrila a Metoda žiaci za pomoci svojich rodičov realizovali jednu z úloh projektu Zelená škola a pripravili ochutnávku biopotravin. Rodičia aj učители mali možnosť ochutnať rôzne dobroty a výborné druhy čajov. Aj táto aktivita spríjemnila atmosféru spoločného stretnutia rodičov a učiteľov.

Deň otvorených dverí

Dňa 19. 12. 2013 sa na pôde ZŠ sv. Cyrila a Metoda uskutočnil Deň otvorených dverí pre žiakov MŠ. Učители si so žiakmi 1. stupňa pre návštevníkov pripravili bohatý program, v ktorom si, okrem iného, prezreli priestory školy, vyskúšali svoje zručnosti na interaktívnej tabuli, v telocvični a v jednotlivých triedach. Pri plnení rôznych úloh museli deti zapojiť svoju fantáziu a tvorivosť.

Úspechy žiakov

ZŠ sv. Cyrila a Metoda

- Dňa 14. 12. 2013 sa v Poprade uskutočnila krajská regionálna recitačná súťaž v prednese kresťanskej poézie a prózy „...a Slovo bolo u Boha“, kde nás úspešne reprezentovali naše žiačky Paulína Labaničová, Ester Gregorovičová, Katarí-

na Hlinková a Luboslava Švajková. Prvé tri menované získali v troch kategóriách 1. miesto a budú našu školu reprezentovať na celoslovenskom kole v Bratislave. Luboslava Švajková obsadila vo svojej kategórii 3. miesto.

- V okresnom kole Olympiády v anglickom jazyku, ktoré sa uskutočnilo dňa 15. 1. 2014 obsadil žiak Jakub Holotňák v kategórii I. B krásne 2. miesto. Darilo sa mu aj v obvodnom kole matematickej olympiády, kde skončil na 3. mieste. Monika Klučárová bola úspešná v obvodnom kole Olympiády z nemeckého jazyka, kde skončila na 3. mieste a Dávid Turčan na 6. mieste.

- Diecézny katechetický úrad v Spišskej Novej Vsi realizoval v priebehu mesiacov október až december 2013 projekt „Tajomstvá a poklady Youcatu.“ Bola to súťaž, v ktorej bolo úlohou žiakov vyhľadať v Youcate určené citáty, výroky, vysvetlenia pojmov, prípadne doplniť vetu. Žiaci sa takýmto spôsobom zorientovali v náuke viery a zamýšľali sa nad jej obsahom, ktorý predstavuje Katechizmus katolíckej cirkvi. Do súťaže sa zapojil Michael Blaško z IX. B triedy. Z maximálneho počtu 88 bodov získal 82, 5 a tým sa zaradil medzi úspešných riešiteľov a umiestnil sa na 8. mieste v 1. kategórii.

Slávnostný zápis budúcich prvákov

- Tohto roku sa slávnostný zápis budúcich prvákov ZŠ sv. Cyrila a Metoda konal 25. 1. 2014. Zúčastnilo sa ho 23 detí. Prišli v sprievode svojich rodičov či starších súrodencov.

Keďže deti majú rady rozprávky, pani učiteľka si pripravila **Veľké putovanie so škriatkom Pipibumom**. Deti riešili pripravené úlohy a takto zachraňovali rozprávkovú ríšu od zlého čarodejníka Hrombucha. Následne písali test školskej zrelosti. Za to, že boli pohotové, bystré a múdre, dostali ako spomienkový darček - múdru sovičku, ktorá im bude tento deň pripomínať.

Fašiangy v našej škole

- Dňa 31. 1. 2014 žiaci dostávali výpisy vysvedčení. Okrem toho sa v tento deň konal v telocvični veľký fašiangový karneval. Všetci žiaci si pripravili pekné masky a súťažili v rôznych pripravených disciplínach. Najkrajšie masky si odniesli domov hodnotné ceny.

- V sobotu 8. 2. 2014 sa konala fašiangová diskotéka pre žiakov 5. – 9. ročníka. Okrem dobrej hudby, zábavy a hier, na nej nechýbali ani tradičné fašiangové šišky. ■

XII. Farský ples

Dňa 16. 2. 2014 nadišiel deň, na ktorý sme sa veľmi tešili. Krásne vyzdobená sála Reduty privítala všetkých hostí XII. Farského plesu. Tentokrát to bol prvý spoločný ples farností Spišská Nová Ves a Ferčekovce.

Ples otvorili svojim programom učители a žiaci Základnej umeleckej školy v Spišskej Novej Vsi. Odznelo gitarové vystúpenie M. Zelenákovéj, hra na saxofóne S. Rakytu a hra na akordeóne M. Kamenického. Tanečná skupina dievčat pod vedením pani učiteľky Čikellovej kultúrny vstup ukončila.

Ples poctili svojou prítomnosťou i vzácní hostia: duchovný otec farnosti Ferčekovce Lubomír Vojtašák a poslanec Rastislav Javorský. Otec Vojtašák myšlienkou o spoločnej radosťi a modlitbou ples uviedol. Poslancovi Rastislavovi Javorskému patrí vďaka za všetko, čím prispel k organizácii plesu. Počas večera nás prekvapili svojim vystúpením K. Koščová, M. Husovský z Komajoty a Dida Duncňková. O výbornú náladu sa tradične postarala hudobná skupina Romana Barabasa.

Už sa stáva zvykom, že Farský ples sa koná v týždni, v ktorom prebieha Národný týždeň manželstva. Tohtoročná téma Týždňa bola: Manželstvo – viac ako papier. Popri modlitbách, keď sme pred Oltárnou sviatosťou ďakovali Pánu Bohu za sviatosť manželstva a vyprosovali sme si silu do ďalších spoločných dní, bol aj náš ples oslavou manželstva a prejavom radosťi z našich vzťahov.

Aj touto cestou úprimne ďakujeme všetkým známym aj neznámym, ktorí pomohli pri organizácii plesu, tomboly a aj príprave plesového prekvapenia.

Iveta Mitríková

„Štedrý spev“ v Domove dôchodcov

Už niekoľko rokov mladí speváci z našej farnosti navštevujú na Štedrý deň ľudí žijúcich v Domove dôchodcov v Spišskej Novej Vsi. Prečo odchádzajú poobede z pohodlia svojich príbytkov a od priprav štedrovečernej večere? Chcú potešiť tých, ktorí to najviac potrebujú, tých, ktorí jeseň svojho života

nemôžu stráviť so svojimi blízkymi.

Kráčajúc po jednotlivých oddeleniach Domova, mladí speváci svojim spevom ohlasovali narodenie Spasiteľa. So starými a starenkami spoločne spievali koledy. Odmenou spevákom boli srdečné a úprimné stisky rúk, objatia a slová vďaky. Pri každom

stretnutí si čoraz viac mladí uvedomovali, akým darom sú pre nich starí ľudia, akým sú obrazom bezbranného Ježiška v jaslach, ktorý je odkázaný na našu pomoc a našu lásku. Vďaka ti, Bože, za starých ľudí, cez ktorých k nám prichádzaš.

Gabriela Mitríková

Novinky z cirkevného gymnázia Štefana Mišíka

TEXT: JANA MARCINČINOVÁ • SNÍMKY: ARCHÍV ŠKOLY

- V predvianočnom adventnom období naša škola žila tradičnými udalosťami, ktoré sa konajú už niekoľko rokov. Žiaci medzi sebou uskutočnili **zbierku sladkostí**, ktoré, ako vždy, odovzdali Spišskej charite pre deti zo sociálne slabších rodín.

- Pripravili aj **Vianočný bazár**, na ktorom ponúkali výsledky svojej práce rodičom a iným návštevníkom vo forme vianočných dekorácií, pečiva, obrázkov, pohľadníc. Výťažok z tejto akcie, ktorej sviatočnú atmosféru umocnil náš školský zbor hudbou a spevom vianočných piesní, ide už tradične na dobročinné účely. Tento rok bolo na účet Fóra života (projekt Zachráňme životy) zaslaných 150,- Eur!

- Študent II. ročníka Matúš Olejník sa v krajskom kole recitačnej súťaže „...a Slovo bolo u Boha“ umiestnil na krásnom 2. mieste.

- Vo februári 2014 sa v našej škole konal **Deň otvorených dverí**, ktorý bol určený hlavne pre deviatakov cirkevných základných škôl, ale mohli sa ho zúčastniť všetci, ktorí mali záujem pozrieť si, ako vyzerá naša škola zvnútra, aké máme vybavenie, akí študenti u nás študujú a čo si pripravili pre návštevníkov – potenciálnych budúcich spolužiakov. Okrem jednotlivých pútavých prezentácií rôznych vyučovacích predmetov, kde naši študenti ukázali, že učiť sa dá aj inak, než len z kníh, si zástupcovia jednotlivých škôl mohli zahrať aj obľúbený florbal v telocvični.

- Naši študenti sa minulého roku roz-

hodli, že zorganizujú vlastný **fašiangový karneval**. Telocvičňu premenili na vyzdobenú sálu. Na úvod vystúpili s ľudovou hudbou a piesňami, akými „ľudovým muzikálom.“ Všetci účinkujúci boli výborní a preukázali sa veľkými talentmi od Pána Boha, ktoré ďalej rozvíjajú. Potom už nasledovala prehliadka masiek, vyhodnotenie a diskoteková zábava.

- Vo februári 2013 bola v škole otvorená tzv. **Oddychová miestnosť**, ktorú zrealizovali naše druháčky: Katka Hamráková, Zuzka Kapustová a Dominika Maťašovská. Pomocou projektu pre mladých - Komprax získali finančné prostriedky a v suteréne školy premenili nevyužitý priestor na veselú miestnosť s maľbami na stenách, kde môžu študenti počas voľných hodín a prestávok tráviť čas pri čaji.

- Aj druháci, Michal Marcinčin a Tomáš Vodžák, si zobrali na mušku nevyužitý **priestory átria** vnútri školy, kde pomocou financií z projektu Komprax zabezpečili stojan na bicykle pre študentov, lavičky, kvetináče s koniferami a tak prispeli k zútlutneniu tohto priestoru. V budúcnosti pribudne aj stôl na stolný tenis. Keď sa

Deň otvorených dverí

oteplí, veríme, že vynovené átrium bude s radosťou využívané.

- V marci 2013 naši študenti absolvovali **pisomné maturitné skúšky**, na ktoré sa so svojimi učiteľmi intenzívne pripravovali. V máji ich čakajú ústne skúšky dospelosti. ■

Milí rodičia a priatelia!

Aj v tomto roku môžete podporiť naše Cirkevné gymnázium Š. Mišíka poukázaním **2 % z dane pre neziskovú organizáciu Mišík, n. o.** Všetky potrebné údaje nájdete na www.cgymmisikasnv.edupage.org. Odvedením 2 % dane z príjmu pomôžete škole pri financovaní žiackych aktivít. Za Vašu priazeň Vám ďakujeme.

Karneval

Oddychová miestnosť

Modli sa a pracuj!

TEXT: STANISLAV ŠVEDA • SNÍMKA: ILUSTRACNÁ

Keď Stvoriteľ stvoril muža a ženu, dal im úlohu: „...naplňte zem a podmaňte si ju!“ (por. Gn 1, 28) Boh stvoril svet „nedokonalý“, a to preto, aby ho človek svojím úsilím mohol dotvárať a pretvárať. Nechal mu priestor pre rozvoj jeho schopností, inteligencie i tvorivosti. Urobil ho pánom nad stvoreným dielom a zároveň spolutvorcom.

V dnešnej dobe práca akoby už bola iba nástrojom zisku či budovania kariéry. Vytráca sa z nej **prvotná posvätnosť – slúžiť Bohu a bližnému**. Keď si toto uvedomíme, bude pre nás oveľa jednoduchšie prijať, že od nás, veriacich, sa vyžaduje väčšie nasadenie vo svojom profesijnom živote. Každá práca má svoju hodnotu a význam, najmä ak je vykonaná **čestne, svedomito a s dobrým úmyslom pre spoločné dobro**.

Práca bola vždy stredobodom sociálneho učenia Cirkvi. Druhý vatikánsky koncil učí o práci toto: „...obrovské úsilie, ktoré ľudstvo v priebehu vekov vyvíja, aby zlepšilo svoje životné podmienky - zodpovedá Božím úmyslom. Lebo človek, stvorený na Boží obraz, dostal príkaz podmaniť si zem so všetkým, čo v sebe zahrnuje, spravovať svet v spravodlivosti a svätosti a zamerať sa samého a vesmír na Boha, uznávajúc ho za Stvoriteľa všetkých vecí, aby všetko bolo podriadené človekovi, a tak sa velebilo Božie meno všade na zemi. To platí aj o bežných, každodenných prácach. Lebo muži a ženy, ktorí svojou prácou zarábajú na živobytie sebe a svojej rodine, pričom tým preukazujú primeranú službu aj spoločnosti, môžu právom hľadiť na svoju prácu ako na pokračovanie

Stvoriteľovho diela, ako na užitočnú pomoc svojim bratom a ako na svoj osobný príspevok k uskutočneniu Božieho plánu v dejinách.“ (Gaudium et spes 34)

Veľký pápež bl. Ján Pavol II. venoval práci svoju encykliku LABOREM EXERCENS. V nej v prvých riadkoch konštatuje, že „človek vykonávaním práce naplňa svoju existenciu na zemi.“ O práci ďalej píše, že je „aspektom večným a prvoradým, vždy aktuálnym...“

„ČLOVEK VYKONÁVANÍM PRÁCE NAPLŇA SVOJU EXISTENCIU NA ZEMI.“

Patrónom práce je sv. Jozef, pestún Pána Ježiša. Hoci v Novom zákone nie je zachytené ani jedno jeho slovo, svedčia o ňom jeho skutky. Bol to statočný a pracovitý muž. Živil sa tvrdou prácou tesára, ktorá ho formovala. Jeho konanie vychádzalo z čistého srdca, a preto si ho Boh vyvolil za ochrancu Svätej rodiny.

Benediktínske heslo „ora et labora“ (modli sa a pracuj) sa v reguli sv. Benedikta nenachádza. Tento výrok sa často

kladá do úst sv. Benedikta, ale pravda je iná. Boli to práve obyčajní ľudia, ktorí u mníchov postrehli vyvážený spôsob života. Nazvali ich – tí, čo sa modlia a pracujú. Jeden z nich podáva vysvetlenie: „Keby sme sa len modlili,“ hovorí, „boli by sme ako romantici. Keby sme len pracovali, boli by sme workoholici.“ Podstata reguly – pravidiel duchovného života pre nás, ktorí nutne nemusíme žiť mníšsky či pustovnícky život - je práve v **rovnováhe tela a duše**. Práca zušľachťuje človeka a dáva mu schopnosť byť účastným na formovaní sveta. Modlitba nás dopredu uschopňuje a pripravuje konať. Emeritný pápež Benedikt XVI. o práci hovorí: „Bez každodennej modlitby prežívanej s vernosťou sa naša činnosť vyprázdňuje, stráca duchovnú hĺbku a redukuje sa na aktivizmus, ktorý nás v konečnom dôsledku nedokáže uspokojiť.“ Týmto chcel vyjadriť, že práca, vlastná iba človekovi, ktorou ho poveril sám Boh, sa nedá skutočne odvieť bez Božieho požehnania. Naši starí otcovia vždy začínali prácu prežehnaním sa. Pamätajme na to i my, lebo **„bez Božieho požehnania - márne naše namáhania.“** ■

Tip na knihu

Marta a Mária trochu inak

Vojtěch Kodet

Karmelitánske nakladateľstvo

TEXT: IVETA MITRÍKOVÁ
SNÍMKA: INTERNET

Evanjeliový text o stretnutí Marty a Márie s Ježišom je aj po dvoch tisícročiach provokujúci a možno v dnešnej uponáhľanej dobe viacej ako kedykoľvek predtým.

Mnohí z nás si občas položia otázku: Ako a kde nájsť Boha uprostred tohto sveta? Ako s ním žiť, keď mám tak málo času na to, aby som sa niekde len tak stíšil a bol chvíľu sám, keď často chýba priestor na stíšenie? Ako žiť s Bohom uprostred hlučného mesta alebo v malom byte, či pracovisku plnom ľudí, zaťažený toľkými povinnosťami plynúcimi z každodennej práce a medziľudských vzťahov? Je možné v tom všetkom nájsť priestor pre Boha?

Autor Vojtěch Kodet nám ponúka spôsob, ako možno Martu a Máriu „zmieriť“ v jednej osobe, a to v každom životnom stave, do ktorého nás Boh povolal. ■

Manželstvo je len slabosťou

TEXT: MAREK KLEŠČ

„Sľubujem, že budem verným manželom/manželkou a že ju/ho nikdy neopustím ani v šťastí ani v nešťastí, ani v zdraví ani v chorobe, že ju/ho budem milovať a ctíť po všetky dni svojho života.“ Aký významný, neobyčajný a hlboký sľub!

Ako je teda možné, že existuje rozvod? Mnohí vnímajú rozvod ako prostriedok na usporiadanie si vlastného života alebo dokonca očakávajú nápravu partnera. „Môj manžel mi tak dlho ničí život, že sa to už s ním ďalej nedá vydržať! Skúšala som už čokoľvek, no aj tak s tým pitím neprestal!“ Podobné aj vážnejšie scenáre vidíme neraz v mnohých manželstvách. Keby sme však nazreli hlbšie, pravdepodobne by sme sa uistili, že samotný rozvod nerieši v drvivej väčšine prípadov nič. Je už len dôsledkom konania oboch manželov - ich spôsobu života, ktorý viedol až k tomuto rozhodnutiu. Tak, ako mali účasť na samotnom manželskom sľube, tak mali obaja účasť aj na jeho postupnom nedodržiavaní.

Ako raz povedala moja známa: „...až po rokoch som si s horkosťou v srdci uvedomila, že môj bývalý manžel bol pri mne „nútený“ piť. Iba tak dokázal ako-tak zniesť

moju „generálsku“ povahu.“ Práve povahové črty a charakterové vlastnosti oboch „účastníkov“ manželstva stoja veľmi konkrétne za účasťou oboch partnerov v samotnej kríze, ktorá vrcholí rozvodom a vzniká postupne, nikdy nie naraz. Kríza sa nabaľuje a zväčšuje svoje rozmery, ktoré vytesnia všetky kúty srdca, mysle i tela.

Vlastnosti, tvoriace náš charakter, máme dané najmä samotnou výchovou. Môžu byť tak pozitívne, zdravšie, pevne vybudované, ako aj nezdravé, negatívne. Stáva sa, že u dospelého manžela či manželky sú neraz ešte na úrovni dospievajúceho tínedžera.

To všetko tvorí predpoklady na konkrétny spôsob manželského života a nažívania, ktorý mnohokrát prerastie už len do prežívania... Keď si človek neuvedomí, nenapraví alebo nedobuduje schopnosti a vlastnosti pre „dospelý život“, stane sa, že aj v prípadnom inom, novom vzťahu sa nič nezmení. Vlastnosti si berieme kamkoľvek so sebou a bude len otázkou času, kedy opäť naberú na sile a prejavujú sa chciac-nechciac znova alebo dokonca vo väčšej miere.

Napadlo mi, že Boh vymyslel manželstvo a človek rozvod. Má vôbec manželstvo význam? Na čo sa vydávať/ženiť, keď neviem, ako to dopadne či sa náhodou nerozvedieme? V dnešnom svete sa javí poslanie manželstva ako veľmi dôležité. Mýlné a pokrivené pohľady na jeho podstatu naberajú na sile a majú vplyv na mnohých ľudí.

Presadzujú sa už dokonca zákonmi.

Pán Boh akoby dovolil aj takéto útoky proti manželstvu a rodine možno práve z dôvodu, aby mohlo byť pozdvižené a posilnené.

Osobne som presvedčený, že pre muža a ženu nie je možné prežiť život v takej hĺbke a sile v inej forme, než akú v sebe ponúka, nosí a daruje manželský zväzok. Manželstvo ma môže obohatiť, naplniť, obohacovať len potiaľ, pokiaľ ja sám viem obohatiť, rozdať sa a darovať sa - pre manželku, deti, rodinu.

Moja manželka Janka vraví: „...dvaja ľudia sa stretnú s vlastnými prísadami (vlastnosťami) a v manželstve majú za úlohu vymiesiť čo najlepšie cesto s pridávaním tých najlepších ingrediencií, aby bolo možné

z neho pripraviť a upiecť krásny, voňavý a chutný koláč.“

V manželstve sa človek pripodobňuje obrazu Trojediného Boha. Boh, prostredníctvom

ženy a muža daruje dieťaťu život a nesmrteľnú dušu. Cez neopakovateľný a nenahraditeľný sľub manželstva manželka sa spája s manželom a v ten istý moment sa zároveň tajomným spôsobom spájajú so samotným Bohom. Manželia sa tak môžu výnimočným spôsobom priblížiť Bohu. Povedať, že je to obrovské privilegium, je len slabý odvar jeho skutočného významu.

Keď smeruje manželstvo k Bohu, je Ním naplnené a obohacované jeho darmi - láskou, vernosťou, silou a pravdou.

V manželstve som našiel to, čo som inde nájsť nemohol. Moje predstavy o manželstve boli dávno prekonané. Iba v tomto nádhernom a posvätnom zväzku muža a ženy je možné sa jeden druhému darovať neobyčajným spôsobom. Láska muža k žene a ženy k mužovi sa môže v plnosti prejavovať iba v manželstve. V jeho kráse a hĺbke môžem objavovať krásu a hĺbku človeka a zároveň aj samotného Boha. V povolani manželstva a rodiny môže človek spoznať, ako veľmi ho Boh k sebe priťahuje. Aj preto som šťastný a vďačný manžel v šťastnom a naplnenom manželstve a rodine.

Manželstvo je slabosťou. Slabosťou pre Boha, ktorý ho stvoril, aby Jemu samotnému bolo darom a oslavou. Tak veľmi ho miluje... ■

Farská webová stránka:

www.fara.sk/snv

Život a poslanie seniora

TEXT: ALŽBETA VANACKÁ • FOTO: DAGMAR POPREŇÁKOVÁ

Od malička som túžila stať sa zdravotnou sestrou. Pomáhať chorým a starým ľuďom v ich ťažkostiach a bolestiach, byť im útechou. Pán však mal s mojím životom iný plán. Práca, ktorú som po celý život vykonávala, bola ďaleko od tej vysnívanej, a tak som sa snažila byť vo svojej profesii užitočná a pomáhať ľuďom, ako to len bolo možné. Prišiel čas uvoľniť miesto mladším a odísť do dôchodku. Chorý manžel a ešte nedospelá dcérka, ktorá chcela študovať, boli hnacím motorom, ktorý mi nedovolil povedať si – už si súca odpočívať. Vďaka Bohu, aj môj zdravotný stav mi napovedal, že ešte môžem byť užitočná, a tak som sa rozhodla urobiť si opatrovateľský kurz a venovať sa seniorom odkázaným na pomoc iných. Začala som spoznávať bolesti i radosti tohto veku a hľadať spôsob, ako jeseň života aspoň trochu týmto ľuďom ulahčiť a spríjemniť.

Prvým človekom, ktorého som takto opatrovala bol 92-ročný deduško po mozgovej príhode. Keď som u neho začínala, takmer nič nedokázal povedať, potreboval pomáhať pri jedení i bežných ľudských potrebách. Jeho život bol plný skúseností, ktoré ešte túžil odovzdať. Bol veselej povahy a pieseň sa mu stala doslova liekom. „Hej, zahučali hory, zahučali lesy...“, poznáte to?“ prihovoral sa mi jedného dňa, keď sa pokúšal zanôtiť starú známu pesničku a ja som s údivom pozerala, ako sa mu text, spočiatku málo zrozumiteľne, dral z hrdla. Ktože by to nepoznal? „Podíme ujo, zaspievame si to pomaly spolu,“ povedala som. A tak sme si začali pospevovať rôzne pesničky. Niektoré učil on mňa, iné, nové, som skúšala zanôtiť ja. Po čase sme zistili, že keď hovorí pomaly, už sa jeho reči dá celkom dobre rozumiť a obaja sme sa tešili z každého ďalšieho dňa, ktorý nám Pán požehnal. Neskôr prišli na rad spomienky na mladosť, jeho lásky, na život v jeho farnosti, pomoc, ktorou mohol

byť iným užitočný a vďačnosť za všetko, čo pre koho kedy mohol urobiť. Po čase sa mi naskytla práca v zahraničí a veru naša rozlúčka nebola ľahká. Dnes už je na pravde Božej, ale v mojom srdci zostal navždy ako múdry, dobrosrdečný starček, ktorý tak málo potreboval, aby bol šťastný.

„ČO MI NOHY STAČILI, BEŽALA SOM PRE MIESTNEHO KŇAZA S RUŽENCOM V RUKU I NA PERÁCH, PROSILA SOM, ABY JU PÁN NECHAL, ASPOŇ KÝM PRÍJME POTREBNÉ SVIATOSTI!“

Mojou ďalšou zastávkou bola 101-ročná babička. Jediným blízkym človekom bola vzdialená príbuzná, ktorá žila niekoľko stoviek kilometrov od nej a nemohla sa jej v starobe pravidelne venovať. Okrem pomoci pri domácich prácach, obliekaní a hygiene potrebovala hlavne človeka, ktorý by mal o ňu záujem, s ktorým by sa mohla porozprávať a o ktorého by sa mohla oprieť. Trávila som s ňou celé dni i noci a ona bola za každú maličkosť nesmierne vďačná. Deň sme začínali i končili modlitbou. Jedno nedeľné popoludnie sa zrazu pustila do usedavého plaču. „Čo sa stalo, prečo plačete, bolí vás niečo?“ „Mám strach,“ povedala trasúc sa na celom tele. „Ja ešte nechcem zomrieť, ale viem, že už smrť nedá na seba dlho čakať.“ Ponúkala som jej iné témy na rozhovor i návštevu susedy, s ktorou si celkom dobre rozumeli, ale všetko odmietala. „Zavolám vám kňaza,“ navrhla som jej. „Nie!“ vykrikla vystrašene. „Ale prečo nie?“ nechápala som. „Porozmýšľajte, čo vás trápi, čo by ste mu chceli povedať a zas bude všetko v poriadku.“ Uprela na mňa oči plné slz a ticho povedala: „Tak dobre.“ Čo mi nohy stačili, bežala som pre miestneho kňaza s ružencom v ruke i na perách, prosila som, aby ju Pán

nechal, aspoň kým príjme potrebné sviatosti. Keď som kňazovi rozpovedala, čo sa udialo a že si ho praje sama pacientka, hneď sadol do auta a išli sme k mojej babičke. Keď vstúpil do izby, kde zúbožená sedela, očká sa jej rozžiarili a usmiala sa. Kým sa jej venoval, ja som sa vo vedľajšej izbe modlila ruženec, keď odchádzal, napísal mi na kúsok papiera svoje telefónne číslo, ak by som ho ešte niekedy potrebovala. Babičkina vďačnosť voči kňazovi i Bohu nemala konca. Zaspávala pokojná a šťastná. Po desiatich dňoch si ju Pán povolal k sebe.

Dnes opatrujem v zahraničí 90-ročnú rehoľnú sestričku. Trpí Alzheimerovou aj Parkinsonovou chorobou a tiež ju poznala starecká demencia. Jej správanie často pripomína malé dieťa. Srdečne sa vie smiať z novej hračky, kúska koláča či čokolády, alebo ak sa jej podarí povedať niečo, na čom sa iní zasmejú. Jej pokoru a skromnosť možno len obdivovať. Ak má niekedy „svetlé“ chvíľky, rozprávanie zážitkov z detstva alebo mládosti vzbudzuje úžas nad jej skúsenosťami a stareckou múdrosťou. Veľmi rada a krásne sa vie modliť nielen ruženec, ale rôzne modlitbičky, ktoré sa rýmujú. Sú aj činnosti, ktoré veľmi nemá rada. Napríklad cvičenie alebo sprchovanie. Stačí ju trochu motivovať a ona sa podriadi aj tomu. Z jej úst som ešte nepočula ston alebo ponosy, ešte nikdy nikoho predom mnou neodsúdila, neohovorila. V mnohých veciach je pre mňa vzorom a s čímkoľvek potrebuje poslúžiť, nedá sa to urobiť inak ako s veľkou láskou voči nej.

Chcem iba potvrdiť a zdôrazniť slová Sv. Otca, pápeža Františka, ktorý na audiencii pre kardinálov 14. 3. 2013 povedal: „Staroba je vždy sídlom životnej múdrosti. Starí majú múdrosť, lebo kráčali životom...“ Majme v úcte našich starčekov a starenky, našich seniorov, doprajme im lásku, nehu a čas, lebo práve to oni najviac potrebujú. ■

Mladí a ich vzdelanie

TEXT: MÁRIA ČUJOVÁ • FOTO: ILUSTRACNÉ

Je vzdelávanie v dnešnej dobe dôležité? Prečo študovať? Je vzdelanie zárukou dobrého a stabilného zamestnania? Opýtali sme sa mladých, čo si myslia o vzdelaní a štúdiu oni.

1. Aký zmysel má pre Teba vzdelávanie? Prečo študuješ?

Študujem v druhom ročníku v strednej umeleckej škole. Úprimne povedané, bála som sa ísť taká mladá, sotva pätnásťročná, do školy ďaleko od domova. Teraz ale viem, že to pre mňa má obrovskú cenu. Otvorili sa mi toľké dvere, že sa jednoducho musím usmievať. (Nikola H., 16)

***

Osobne je pre mňa vzdelávanie veľmi dôležité. V strednej zdravotníckej škole študujem hlavne preto, aby som mohla pomôcť ľuďom, ktorí potrebujú zdravotnú starostlivosť. (Monika K., 16)

***

Pre mňa je vzdelávanie viac-menej povinnosť spojená s obetou. Občas študujem aj preto, lebo ma to baví a zide sa to na vysokej škole. (Terézia G., 18)

Študujem, pretože chcem mať v budúcnosti lepšie zamestnanie a tiež mám záujem o nové informácie. Vďaka štúdiu som nadobudla množstvo zaujímavých poznatkov a spoznala skvelých ľudí. (Daniela L., 19)

***

Študujem preto, aby som našla svoje „ja“ - cestu, po ktorej mám kráčať a aby som svojimi poznatkami vedela pomôcť iným. Preto máme tak veľa odborov - aby sme si vedeli navzájom pomáhať a dopĺňať sa. (Nika U., 20)

***

Podľa môjho názoru, každý má za úlohu vo svojom živote vzdelávať sa. Vzdelávanie nie je len chodenie do školy či predbiehanie sa, kto bude mať viac titulov. Každý človek je jedinečný a vzdeláva sa celý život. Študujem pôrodnictvo, pretože Božou vôľou je, aby som bola pri tej najkrajšej chvíli - pri narodení človeka, pri zrode života, ktorý je dar od Boha. (Anna B., 21)

***

Vzdelávanie je pre mňa osobne zverávaním Božieho daru rozumu, jeho plnohodnotné a zmysluplné využívanie na dobré účely. Študujem preto, aby som využíval tento dar, aby som bol schopnejší viac slúžiť Bohu v službe blíznym. (Dávid L., 23)

2. Myslíš si, že škola pripraví človeka do života?

Myslím si, že len čiastočne - svojimi skúsenosťami, situáciami, zážitkami, vzťahmi či prostredím a okolnosťami. (Miloš M., 19)

***

Myslím si, že škola s dobrými a kvalitnými učiteľmi, ktorí žijú pravú vieru, najlepšie pripraví človeka na život. (Dávid L., 23)

***

To je tá zložitá otázka. Hoci všetci vieme, že prax je niečo iné ako škola, vieme aj to, že bez školy by to nešlo. Mňa osobne pripravila po rôznych stránkach - nielen vedomostne, ale aj okresala moju povahu... a za to som vďačná! (Veronika Č., 26)

***

Po teoretickej stránke áno, po praktickej nie. (Lubka O., 28)

3. Ako by sa mala škola skvalitniť, aby pripravila človeka pre život?

Na to je ťažké odpovedať, pretože na skvalitnenie niektorých vecí je potrebná aj finančná stránka... Dôležitý je prístup učiteľa k žiakom. Deti by sa hlavne nemali rozmaznávať, to vie často najviac ublížiť... (Nikola H., 16)

***

Azda prístupom a príkladom vyučujúcich, ktorí by mohli ukázať žiakom, študentom svoju lásku, vedomosti, trpezlivosť, zodpovednosť... (Miloš M., 19)

***

Motivujme. Učiteľov, žiakov. Ak budeme mať motivovaných učiteľov, tí motiváciu a radosť adresujú ďalej. Človek bude mať chuť sám sa posúvať dopredu a týmto spôsobom sa pripravovať do života. (Terézia Č., 21)

***

Chcelo by to viac praktických cvičení a nie zbytočne veľa teórie, ktorú aj tak človek zabudne. (Anna K., 22)

***

Osobne si myslím, že najzákladnejšou školou je rodina. Dieťa môže chodiť do najlepších škôl, ale keď sa mu nevenujú doma od útleho detstva, ani to najkvalitnejšie vzdelanie mu nemusí pomôcť byť dobrým a empatickým človekom. Môže byť múdrom, rozhladeným, mať najšpičkovejších pedagógov, ale vzor správania a konania

otca a mamy má byť tou prvou základnou školou každého jedinca. (Jana Dz., 26)

4. Zdá sa, že celá spoločnosť trpí degradáciou vzdelania. Prečo je to tak? Čo by si navrhol na zlepšenie?

V minulých rokoch boli prísnejšie pravidlá v školách a degradáciu vzdelania spôsobujú tiež učители, ktorí nekvalitne podávajú informácie v danom predmete. (Monika K., 16)

***

Úpadok hodnoty vzdelania podľa mňa spôsobuje lenivosť samotných ľudí. V minulosti sa ľudia museli viac snažiť, aby získali a zabezpečili deťom kvalitné vzdelanie. Dnes máme všetko po ruke, a preto necítíme potrebu vzdelávať sa. (Daniela L., 19)

***

Aby bolo vzdelanie chápané ako dobré, musia byť všetci žiaci presvedčení o tom, že keď sa učia, robia dobrú vec, ktorá im pomôže. No je jasné, že na to je potrebné zmeniť ľudskú mentalitu a predovšetkým získať prostriedky, z ktorých by sa dala táto dobrá vec - vzdelávanie - zrealizovať. Bez kníh sa len ťažko žiaci prinútiť k učniu, najmä vtedy, keď si myslia, že učivo nikdy nikde nevyužijú. (Lukáš F., 19)

***

Degradáciu spôsobuje hlavne prostredie a doba, v ktorej žijeme, doba náhlenia a stresu. Čo by som navrhovala? Ťažko povedať, lebo školstvo je kvalitné. Možno viacej modlitieb, dobrých skutkov a viac času na rodinu. Niekedy stačí málo a dejú sa veľké veci. (Nika U., 20)

***

Vzdelanie je duševná hodnota, a to sa dnes nenosí. Tu kdesi, v zmýšľaní spoločnosti a v tom, ako sú vnímaní vzdelaní ľudia, vidím problém. Myslím si, že vzdelanie trpí aj „vďaka“ novodobým metódam vyučovania, ktoré, žiaľ, nie sú prínosom, nie sú skutočne pokrokové, len tak, ako pozlátka, vyzierajú. Vymeniť klasickú tabuľu za powerpointové prezentácie a interaktívne tabule nebol, podľa mňa, dobrý nápad... (Veronika Č., 26)

***

Dnešná doba trpí chorobou s názvom povrchnosť. Mladí prichádzajú denne do kontaktu s toľkými informáciami, že nie sú schopní selektovania, čo je dôležité a čo nepodstatné. Spoliehajú sa na google, na vyhľadanie všetkého potrebného na internete. Chýba schopnosť kriticky myslieť a zdôvodniť konanie, svoj názor na určitú vec. Práve to by malo byť každodennou náplňou všetkých stupňov vzdelávania - naučiť deti logicky uvažovať a vedieť sformulovať svoj názor na problémy, s ktorými prichádzajú do styku. (Jana Dz., 26)

Program bohoslužieb počas VEĽKEJ NOCI 2014 v SNV

	Farský kostol	Malý kostol	Sídliisko Mier	Dom dôchodcov
Zelený štvrtok 17. 4. 2014	18.30	17.00		
Veľký piatok 18. 4. 2014	16:30	15.00		
Biela sobota 19. 4. 2014	20:00	19:30		
Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania 20. 4. 2014	8:00 9:15 10:30 18:30	6:00 7:30 9:00	8:00 9:15 10:30	9:15
Veľkonočný pondelok 21. 4. 2014	8:00 9:15 18:30	6:00 7:30 9:00	9:15 10:30	9:15

Poznámky

Veľkonočné trojdnie Pánovho umučenia a zmŕtvychvstania sa začína večernou svätou omšou vo Štvrtok Pánovej večere, jeho stredom je Veľkonočná vigília a končí sa večerami Nedele Pánovho zmŕtvychvstania.

Pobožnosť krížovej cesty – Veľký piatok o 19.30 h pod Tárčou smerom ku kaplnke Panny Márie Ružencovej.

Požehnanie jedál: 20. 4. 2014 (nedeľa) – Farský kostol 6.30 h, 7.00 h, Sídliisko Mier 7.00 h,

Sviatosť zmierenia pred Veľkou nocou

9. apríl 2014 /streda/

- ZŠ sv. Cyrila a Metoda – 10.00 h
- Farský kostol v SNV - 11.00 h - 12.00 h a 14.00 – 16.00 h

12. apríl 2014 /sobota/

- Farský kostol v SNV – 9.00 – 12.00 h a 14.00 – 16.00 h

15. apríl 2014 /utorok/

- Farský kostol v SNV – 18.30 – 20.00 h

Bohoslužobný poriadok vo farnosti Spišská Nová Ves

	Farský kostol	Malý kostol	Sídliisko Mier
Pondelok	6:45 18:30 *	6:00	
Utorok	6:45 18:30 *	6:00	17:00
Streda	6:45 12:00 18:30 *	6:00	
Štvrtok	6:45 18:30 *	6:00	
Piatok /okrem prvého/	6:45 18:30	6:00 16:30 deti 19:00 mládež	
Prvý piatok	6:45 18:30	6:00 16:30 deti	
Sobota	6:45 18:30	6:00	
Nedeľa	8:00 9:15 10:30 18:30	6:00 7:30 9:00	8:00 9:15 10:30
Prikázaný sviatok cez týždeň	6:45 8:00 12:00 18:30	6:00 17:00	17:00

	Nemocnica	Dom dôchodcov
Sobota	16:00	
Nedeľa		9:15
Prikázaný sviatok cez týždeň		9:15

Poznámky: *Svätá omša o 18.30 h je počas prvopiatkového týždňa vo Farskom kostole /nie v Malom/ a počas neprvopiatkových týždňov v Malom kostole /nie vo Farskom/.

Sviatosť zmierenia sa vysluhuje pri ranných a večerných svätých omšiach. V prvopiatkový týždeň v pondelok až štvrtok od 17.30 h, v stredu od 10.00 h do 12.00 h, v piatok od 16.30 do 18.00 h.

Mimoriadne zmeny v programe bohoslužieb budú oznámené na nedeľných svätých omšiach.

Bohoslužby na webe:
www.fara.sk/snv

Kontakty a úradné hodiny

Rímskokatolícky farský úrad

Letná 60
052 01 Spišská Nová Ves
Kancelária: 053/442 27 77
Dekan: 053/446 82 19

www.fara.sk/snv
rk.fara.snv@centrum.sk

STRÁNKOVÉ HODINY

Pondelok - Piatok
09.00 – 11.00 h
15.00 – 16.00 h

Podakovanie za podporu

Vážení čitatelia a dobrodinci!

Ďakujeme za Vašu podporu, ktorú preukazujete farskému časopisu. Výrobné náklady jedného výtlačku sú 0,50 Eur. Slúžia na financovanie základných režijných nákladov a tlače časopisu. V prípade, že máte záujem finančne podporiť tvorbu časopisu, prosíme, nechajte svoj milodar s určením účelu v hoci ktorej pokladničke umiestnenej v kostoloch v správe Rímskokatolíckeho farského úradu v Spišskej Novej Vsi alebo ho zašlite na účet úradu: 3159552257/0200 VÚB SNV.

Nech sám Pán odmení Vašu ochotu podporiť dielo, ktoré napomáha formovaniu a zjednocovaniu farskej rodiny a slúži Bohu k oslave. Úprimne ďakujeme.

Redakcia

Vydal: Rímskokatolícky farský úrad v Spišskej Novej Vsi pre vnútornú potrebu. **Internet:** www.fara.sk/snv **E-mail:** rk.fara.snv@centrum.sk **Redakcia:** Rímskokatolícky farský úrad v Spišskej Novej Vsi, Letná 60, 052 01 Spišská Nová Ves. **E-mail redakcie:** farskarodina@gmail.com. **Zodpovedný odborný garant:** PaedDr. ThLic. Anton Mišek. **Šéfredaktorka:** Ing. Viera Kubovčíková **Redaktori:** Mgr. Pavol Garbiar, Ing. Iveta Mitříková, Mgr. Mária Čujová, Mgr. Monika Dobrovská, Ing. Gabriela Mitříková, PhDr. Lucia Smolejová, ThLic. Marián Majzel a externí spolupracovníci a dopisovatelia. **Impriamatur:** Mons. prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, RKBÚ v Spišskom Podhradí – Spišskej Kapitule, prot. č. 1 107/11/Mj/15. 6. 2011. **Registrácia:** Ministerstvo kultúry SR, registračné číslo EV 4371/11. **Náklad:** 1300 ks. **Sadzba a grafická úprava:** Ing. Peter Hamrák **Technické spracovanie:** Tlačiareň Progrup. **Texty neprešli jazykovou úpravou. Nepredajné.** Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. **Dátum vydania:** 27. 3. 2014. **Uzávierka budúceho čísla je 5. 5. 2014. Príspevky zasielajte do termínu uzávierky na e-mailovú adresu redakcie farskarodina@gmail.com.**

Milí kamaráti,

všetci sme na ceste do neba, ale aby sme úspešne prišli do cieľa, čaká nás ešte veľa práce. V dnešnom detskom kútiku sa pozrieme bližšie na to, ako nás práca „šľachtí“ a pomáha nám na našej ceste.

Pán Ježiš rozpovedal svojim učeníkom **podobenstvo o talentoch**:

„Istý človek sa vybral na cestu a zavolať si sluhov, ktorým zveril svoj majetok. Jednému dal päť talentov, druhému dva a ďalšiemu jeden, každému podľa jeho schopností. Prvý hneď šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť talentov. Podobne urobil aj ten, čo mal dva a získal ďalšie dva. Ten, čo dostal jeden talent, šiel, vykopal jamu a talent ukryl.

Po čase sa pán vrátil a začal s nimi účtovať. Prvých dvoch sluhov pán veľmi pochválil a dal im veľkú odmenu, no na tretieho sluhu sa veľmi rozhneval, vzal mu jeho talent a dal tomu, čo mal desať talentov. Rozkázal sluhu vyhodit von do tmy. Lebo každému, kto má, sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má“ (Mt 25, 14-30).

Každý z nás dostal od Boha určité dary a talenty, ktoré Boh chce, aby sme vo svojom živote rozvíjali. Určite to, že vieš dobre kresliť, spievať, hrať tenis či futbal, alebo rád pomáhaš mamke v kuchyni, má svoj význam. Boh ti chce dať ešte viac - tak, ako prvému sluhoovi z podobenstva. Záleží však na tebe, ako budeš tieto dary rozvíjať.

***

V živote je to tak, že čo nás nič nestojí, za nič nestojí. Preto ak chceme, aby z nás vyrástli dobrí a čestní ľudia, určite to nepôjde bez práce, námahy a obety. Prajem Vám všetkým aj sebe, aby sme premáhali svoju lenivosť, viac pomáhali, a tak sa raz iste stretne v nebi.

Vaša Vranka Danko

RIEŠENIE ÚLOH

Správne riešenie úloh napíšte na lístok so spätnou adresou a nalepeným kupónom z farského časopisu Farská rodina 1/2014 a vložte ich do schránky s logom „DETSKÝ KÚTIK“ v Malom kostole. Mená víťazov sa dozviete na detskej svätej omši dňa 30. mája 2014.

Spievajte Pánovi pieseň novú, lebo vykonal veci zázračné (Ž 98,1)

Snežienky oznamujú príchod jari

1. ÚLOHA

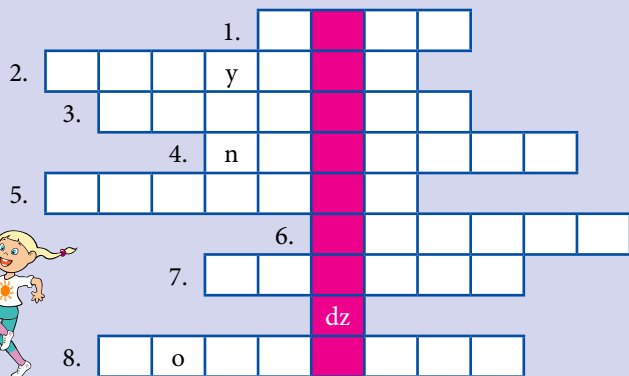
Svoje zručnosti zdokonališ aj prácou v domácnosti – pomocou svojim rodičom. Doplň názov činnosti, ktoré robíš s vymenovanými predmetmi. Napríklad: bielizeň – vyprať. Tajnička ti prezradí slovenské príslovie.

TAJNIČKA:

Lenivosť je

.....
(pokračovanie nájdeš v tajničke)

1. riad
2. smetný kôš
3. neporiadok
4. psík
5. prach
6. voda
7. zemiaky
8. kvety

2. ÚLOHA

Vypočítaj príklady a doplň tajničku.

E 32 + 28 =	R 98 - 43 =	S 12 + 19 =	C 72 - 58 =
P 16 + 45 =	Ú 46 - 28 =	! 30 + 60 =	N 31 - 30 =
I 74 + 22 =	L 55 - 55 =	Á 44 + 34 =	O 96 - 26 =
B 63 + 14 =	Č 100 - 61 =	Z 25 + 24 =	K 65 - 32 =

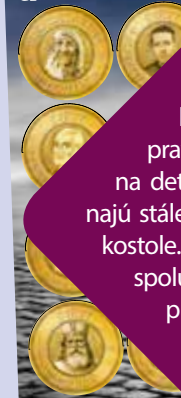
77	60	49	61	55	78	15	60	1	96	60	31	18	33	70	0	78	39	60	90

KAPITULA DEŤOM

Dňa 6. 6. 2014 sa už po šiestykrát otvoria brány Spišskej Kapituly pre tých najmenších. Žiaci základných škôl môžu v rámci podujatia Kapitula deťom navštíviť Chrám sv. Martina i sídlo spišského biskupa. Pripravené bude pre nich divadelné predstavenie o biblickom Jóbovi, ale aj rôzne súťaže a tvorivé dielne. Organizátorom akcie je Občianske združenie Nová kapitula. Zaujímavosťou o účasť na podujatí sa môžu hlásiť na mailovej adrese: majahollaar@gmail.com.

Peter Karpinský

CHUDOBNÁ CESTA
CESTA K BOHU

NA DETSKÉ SVÄTÉ OMŠE

Pozývame všetky deti, ale hlavne tretiakov, ktorí sa pripravujú na prvé sväté prijímanie na detskej svätej omši, ktoré sa konajú stále v piatok o 16.30 h v Malom kostole. Duchovný otec Viktor Pardel spolu s animátormi a katechémi pre Vás pripravili rôzne aktivity a pútavé prezentácie o svätých a ich „chudobnej ceste“ ceste k Bohu.